

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

БАБИЧ С. Ю, ЛАЗАР В. Ф., ДЕХТЯР С.В. Вплив початкових напружень на контактний тиск при взаємодії попередньо напружених пружних кільцевого штампа і півпростору.....	385
БОКША Н.І. Соціальне шкільне підприємництво як метод стимулювання до навчальної діяльності учнівської молоді	386
БРАТЮК В.П. Роль ризик – менеджменту в сучасних умовах.....	387
ВИБЕР Е.Ф., ГОЛОВАЧКО В.М. Інформація та інформаційне забезпечення - сучасні погляди та тенденції.....	390
ГАБОВДА О.В. Особливості електронно - променевого адитивного виробництва великогабаритних металевих деталей.....	392
ГАВРИЛЕЦЬ О. В., ГАВРИЛЕЦЬ О. А. Особливості організації оптового продажу торговими підприємствами.....	394
ГЕРАСИМОВ В., БАН Г., ГАЛ Д., ГАЙСАК А.І., МОЛНАР О. Система альтернативної енергетики на основі сегнетоелектриків для живлення мобільних електронних пристроїв.....	397
ГЛАДИНЕЦЬ Н. Ю. Проблеми забезпечення економічної стабільності: світовий досвід та Україна.....	398
ГОБЛИК В. В. Наукові дослідження формування кластерів ігрової індустрії.....	399
ГОЛОВАЧКО В.М. Класифікація орендних операцій	401
ГОЛУБКА Я.В., ЗОЗУЛЯК М.М. Нормативно – правове забезпечення обліку інноваційної діяльності.....	403
ГУТІ К. С. Реалізація «Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю» в Республіці Польща.....	405
ДІДРЕНЦ А.О., ГОЛОВАЧКО В.М. Поняття ліквідації підприємства.....	406
ДАНКАНИЧ А. А., КОРОЛОВИЧ О.О. Генеза сталого розвитку господарської діяльності в умовах цифрової трансформації.....	409
ДЕМ'ЯН Я. Ю., БАЙСА В. П. Інституційний етап розвитку аграрного сектору економіки.....	411
ДЕМ'ЯН Я.Ю., МОЛНАР Г. Т. Політика держави в галузі сільського господарства та розвитку сільських районів.....	413
ЖИГУЦЬ Ю.Ю., ЛАЗАР В.Ф., ХОМ'ЯК Б.Я. Новітні технології наплення плівок наносекундними лазерними імпульсами.....	414
ЗАЯЦЬ О.Є., МАКСИМЕНКО Д.В. Оптимізація грошових потоків на підприємстві.....	417
ЗОЗУЛЯК М.М. Джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств.....	419
ІГНАТИШИН М.В., ДЕМ'ЯН Я.Ю. Фінансово-економічний механізм підприємства та важелі впливу на його діяльність.....	421
КАБАЦІЙ В.М., ФОРДЗІОН Ю.І., ПИТЬОВКА О.Ю., МАКСЮТОВА О.В. Напівпровідниковий оптико-електронний сенсор для портативних газоаналізаторів.....	423
КЕЛЬМАН В. Д., ПОНЕВИЧ А.І. Основні аспекти формування категорії «ритейл»	425
КІШ Л.О., БІЛЕЙ-РУБАН Н.В. Практичні методи навчання у підготовці сучасного інженера-педагога.....	427
КОЛЕСНИК С.-В. П., ГОЛОВАЧКО В.М. Оподаткування туристичної діяльності..	428
КОЛЕСНИК С.-В. П., МАКСИМЕНКО Д.В. Стратегічні цілі розвитку держав.....	431

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Фінансування інновацій відіграє важливу роль для успішного зростання і конкурентоздатності економіки. За загальними світовими тенденціями державна політика у цій сфері передбачає довгострокові цілі та стабільне і послідовне збільшення інвестицій в інноваційну систему. Порівняти статистичні дані України та Європи доволі складно. Показники фінансування інноваційної сфери в Україні неповні, або ж інколи їх неможливо повноцінно зіставити з відповідними даними держав-членів ЄС. Тому багато питань щодо фінансування інноваційної діяльності, а також порівняння інноваційної ефективності й досі залишаються актуальними.

Розуміння інновацій як важливого чинника економічного розвитку дістало своє відображення у дослідженнях багатьох зарубіжних авторів: Г. Бірмана, В. Говарда, П. Друкера, Б.Р. Жуля, М. Калецькі, Е. Менсфілда, Б. Санто, Б. Твіса, П. Вайта, Р. Вотермена, Г. Фрідмана, К. Фрімена, Д. Хала, М. Хучека, С. Шмідта та ін. В Україні цей напрям продовжили і розвинули такі вчені, як: В.П. Александрова, Ю.М. Бажал, Л.К. Безчасний, С.В. Валдайцев, В.М. Геєць, Н.П. Гончарова, А.В. Гріньов, М.С. Данько, М.І. Діба, Г.М. Добров, І.Ю. Єгоров, П.Н. Завліна, С.Д. Ільєнкова, Н.І. Іванова, В.І. Карпов, О.М. Кондрашов, М.І. Крупка, Н.В. Краснокутська, О.О. Лапко, Л.І. Нейкова, Л.Н. Оголева, С.В. Онишко, О.С. Попович, В.П. Соловійов, Р.А. Фатхутдінов, Д.М. Черваньов, В.А. Яковлев та багато інших.

Дослідження літературних джерел свідчать, що проблематика наукових робіт зарубіжних та вітчизняних вчених включає широкий спектр питань щодо інноваційної діяльності, серед яких часто висвітлюються проблеми фінансового забезпечення інноваційних процесів та фінансових важелів підтримки інноваційної сфери. Отже, актуальність проблем, пов'язаних з формуванням і вдосконаленням системи фінансового забезпечення інноваційної діяльності, зумовлюється важливістю інноваційних процесів в економічному і соціальному розвитку країни.

У працях вчених різних шкіл і напрямів у контексті висвітлення теоретичних проблем фінансування інноваційної діяльності джерела такого фінансування згруповані за різними класифікаційними ознаками. Проте спільною для наукової спільноти є думка про те, що всі фінансові ресурси можна розглядати як на мікрорівні (конкретного підприємства), так і на макрорівні (держави). На рівні підприємств фінансові ресурси поділяються на власні та залучені; кошти, отримані від продажу акцій, додаткова емісія акцій, спонсорські кошти юридичних і фізичних осіб; бюджетні кредити, банківські фінансові ресурси (вітчизняних, іноземних банків) та фінансові ресурси

небанківських фінансових установ [1, с.105]. На рівні держави фінансові ресурси включають державний і місцеві бюджети, позабюджетні фонди; кошти державної банківської та страхової систем; державні облігації, кредити вітчизняних, іноземних банків, облігаційні позики, кредити міжнародних фінансово-кредитних установ тощо [1, с.106].

В.П. Александрова серед джерел формування фінансових ресурсів виокремлює власні кошти інноваційних підприємств, бюджетні кошти, заощадження населення, кошти приватних інвесторів, іноземні інвестиції, банківські кредити, кошти, отримані в результаті міжнародного співробітництва [2, с.329].

До окремої групи джерел П.М. Завлін відносить кредитні ресурси спеціально уповноважених інвестиційних банків [3, с.312]. А економіст Д.М. Черваньов з-поміж джерел пропонує виокремити два основні - кошти держави і кошти промислових фірм, оскільки решта «мають допоміжне значення і номінальний характер» [4, с.316].

Законодавство України про інноваційну діяльність визначає такі джерела її фінансування, як кошти державного та місцевих бюджетів України, власні кошти спеціалізованих державних і комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ, власні чи позичені кошти суб'єктів інноваційної діяльності, кошти (інвестиції) будь-яких фізичних і юридичних осіб, а також інші джерела, не заборонені законодавством України [5].

Як стверджують автори М.І. Диба, О.М. Юркевич, Т.В. Майорова, І.В. Власова, до чинників, які сприяють залученню фінансових інструментів для поповнення інноваційного капіталу, світова економічна практика відносить: розвиток ринку цінних паперів інноваційних підприємств; стимулювання венчурного капіталу, франчайзингу; залучення іноземних інвестицій в інноваційну сферу; поліпшення режимів оподаткування та регулювання діяльності інноваційних підприємств; створення інноваційних кредитних ліній; створення механізмів гарантування та страхування інноваційних проєктів; розвиток небанківських механізмів непрямого інвестування; розвиток лізингу та оренди державного майна; забезпечення механізмів взаємокредитування та кооперації інноваційних підприємств тощо [1, с.103].

Отже, формування фінансових ресурсів інноваційних підприємств здійснюється з метою фінансування необхідного обсягу інноваційних витрат і забезпечення прибутку. Досягнення поставленої мети можливе лише за умови формування раціональної структури джерел коштів підприємства, що полягає у пошуку таких фінансових джерел, які б сприяли збільшенню обсягів виробництва завдяки залученню державних та недержавних, власних і залучених, внутрішніх та зовнішніх джерел фінансових ресурсів.

Література

1. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку України [Електронне видання]: монографія / [М.І. Диба, О.М. Юркевич, Т.В. Майорова, І.В. Власова та ін.]; за ред. д.е.н., проф. М.І. Диби і к.е.н., доц. О.М. Юркевич. - К.: КНЕУ, 2013. - 425, [7] с.

2. Финансы: Учебник для вузов / [под ред. Л.А. Дробозиной]. - М.: Финансы; ЮНИТИ, 1999. - С. 329 - 332.
3. Основы инновационного менеджмента: теория и практика. Учеб. пособ. / [под ред. П.Н. Завлина, А.К. Казанцева, Л.Э. Минделли]. - М.: Экономика, 2000. - С. 312.
4. Черваньов Д.М. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України / Д.М. Черваньов, Л.І. Нейкова. - К.: Знання, КОО, 2002. - С. 316.
5. Про інноваційну діяльність: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> [Дата звернення - 23.04.2021].

УДК 631.15/.16

ІГНАТИШИН М.В., ДЕМ'ЯН Я.Ю.,
Мукачівський державний університет

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ПІДПРИЄМСТВА ТА ВАЖЕЛІ ВПЛИВУ НА ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ

Функціонування та розвиток підприємств залежать від значної кількості економічних чинників, важелів, методів, інструментів, способів впливу, які формуються на різноманітних рівнях та виконують стимулювальний або дестимулювальний вплив.

Фінансово-економічний механізм підприємства – це частина господарського механізму, що включає сукупність фінансових і економічних методів, способів, інструментів і важелів, через які здійснюється регулювання фінансово-економічних процесів і відносин з метою ефективного впливу на кінцеві результати діяльності підприємства. Дія економічних важелів на підприємство формує певні зміни, що виникають впродовж відповідного періоду часу та зумовлюють різноформатні перетворення. Застосування економічних важелів спрямоване на стимулювання або гальмування певних процесів, що відбуваються на підприємствах[1].

Економічні важелі можуть впливати на діяльність підприємства із зовнішнього та внутрішнього середовищ.

Важливу роль у фінансово механізмі підприємства мають важелі впливу такі як фінансово-економічні важелі. До них відносять:

– прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати, з відтворення відрахувань до бюджету;

– ціни – це грошовий вираз вартості, кількості грошей, що сплачується або одержується за одиницю товару або послуги. Одночасно ціна відображає споживчі властивості (корисність) товару, купівельну спроможність грошової одиниці, ступінь рідкості товару, силу конкуренції, державного контролю, економічну поведінку ринкових суб'єктів та інші суб'єктивні моменти;

– податок – це встановлений вищим органом законодавчої влади обов'язковий платіж, які сплачується фізичними та юридичними особами до бюджету у розмірах і у терміни, передбачених законодавством.

– амортизація – процес поступового перенесення вартості основних засобів на продукт, що виготовляється з їх допомогою;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>